

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre - - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinnél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula

Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Szemle.

F. hó 1-én a főrendiház tartott ülést. Híre járt, hogy főszóal Tisza István gróf is és erre a híre megteltek a főrendiház karzatai, a mire talán még nem volt eset, mióta az országgyűlés az új palotába beköltözött. Igen előkelő hölgytársaság gyűlt össze és tele volt a képviselők karzata is. A napirend első tárgya az ujonczjavaslat volt. Itt szólalt föl Tisza, — de nem a javaslatról beszélt, hanem a külpolitikai helyzetről és végül a katonai kérdések gyors megoldását sürgette. Igen nagy figyelemmel hallgatta az egész Ház Tisza beszédét és mindabban, a mit a magyar államnak mai nemzetközi helyzetéről s kormányunknak a mai helyzetben való feladatairól mondott, tökéletesen egyetértett vele az egész Ház. Minden oldalról hallatszott helyeslés. Ennek talán nincsen különös jelentősége, mert e külügyi kérdésekben az egész magyar nemzetnek csak egy véleménye van. — de felöltő volt, hogy igen meleg, szimpatikus fogadásban részesült beszédének befejező része, melyben a katonai kérdések megoldásának égető szükségességét tette szóvá. Mindenkinek jólesett látni a forumon, melyet marakodó cigánytábor foglalt le magának, egy egész férfut és igazán nagy-szabású politikust.

A koalíció legelőkelőbb lapja, a Budapesti Hírlap, f. é. 50. számában „A dodonai orákulum” cím alatt fejtegeti, hogy Kossuth Ferenc bécsi látogatásának semmi sikere nincs és az ország érdeke azt kívánja, hogy ezt nyíltan be is kell vallani. Kéretelmű kijelentésekre, vagy épen szándékos ámitásra, stiklinek nevezhető fogásokra nem lehet ország kormányzását alapítani. Így ír a B. H.:

„A királytól hazatért Kossuth Ferenc azt mondta, hogy a király a politikában állandó viszonyokat óhajt és az ő hite szerint az a király véleménye, hogy a koalíció kormányképessége ki van próbálva s a király meg van elégedve a koalíció eddigi működésével és nem szivesen látja változást.

Az eredmény pedig eddig azt mutatja, hogy a koalíciós kormányzás csakugyan eléggé ki van próbálva és a nemzet nagy érdekei szempontjából hasznavehetetlennek bizonyult; mert a nemzet teljesen tájékozatlan a politika irányára nézve és nem tudja, hová viszik. A pártok kölcsönös féltékenysége egyre erősebb teszi a surlódásokat a kormányzó többségen belül. Ez pedig azt a reményt kelti a nemzet külső és belső ellenségeiben, hogy ha sikerül a koalíciót szétbontani, itt olyan zavar támad, a melyből csak ők húzhatnak hasznot. A helyzet állandó bizonytalansága teljesen lehetetlenné teszi egy a nemzetnek, mint a kormányzatnak határozott, imponáló föllépését, gyöngíti tekintélyünket úgy Béccsel és az osztrákokkal, mint a külfölddel és a belső széthúzó törekvésekkel szemben. Azt látjuk, hogy ugyanakkor, a mikor egyes frakciók a legvérmesebb reményeket iparkodnak fölkelteni a lelkekben és erősen kötik az ebet

a karóhoz, a beavatottak tartózkodással nyilatkoznak az aktuális kérdésekről és homályos nyilatkozataik csak kedvetlenséget és bizalmatlanságot keltenek mindenütt.

A koalíciós kormányzás jó volt jobbnak a hiányában az átmeneti időre, mely máris hosszabbra nyult, mint tervezve volt és mint a mennyire átmeneti kormányzásnak nyulnia szabad. A mikor a nagy kérdések megoldásának szükségessé nyomul homlokterébe, a mikor a nemzetnek határozott, imponáló és döntő állásfoglalásra van szüksége, akkor egységes irányú vezetésre és egységes, azonos elvek alapján álló többségre, nem pedig a dodonai jóslatokhoz hasonló homályos nyilatkozatokra, a többségen belül folyó pártküldelemre és bizalmatlankodásra van szükség.

A mai koalíciós állapot tehát jó Bécsnek, mert a kölcsönös féltékenység mind a három pártot engedelkenyvé teszi; lehet jó az osztrákoknak, mert a nemzet erejét elforgácsolja. De nem lehet jó a nemzetnek, a mely haladni és fejlődni akar, a mely tervszerű, egységes vezetést igényel, hogy a nemzeti akarat ne szelkakas módjára forgóldó toronydísz, hanem szilárd erő legyen, a melyre lehet építeni annak, a ki megérti és számolni akar vele, a mellyel azonban mindenkinek számolni kell és mindenkinek meg kell hátrálni előtte, a ki szembe száll vele.

A mai pártviszonyok mellett lehetetlen előbbre vinni az ország hajóját. A míg a többségen belül is taktikázni kell, hogy a belső ellentétek clemi erővei ki ne törjenek, addig ne várjunk sikereket sem Béccsel, sem az osztrákokkal szemben. Hiszen minden erőt igénybe vesz annak a megakadályozása, hogy föl ne boruljon a hajó. A míg pedig ez így van, a hajó előre haladni nem tud egy határozott irány felé, hanem csak bizonytalanul hanyódik a habokon.

Kit akarunk még elbolondítani, a mikor azt látjuk, hogy csak magunkat bolondítjuk, magunkat szedjük rá és ezzel önmagunkat tesszük nevetségessé?”

A belgrádi skupstina f. hó 1-i ülésén a hadügyminiszter sürgős póthitelt kért. Kijelentette, hogyha a kért hitelt megszavazzák, április elejére 250.000 embert állít felfegyverkezve. Ebből 50.000 montenegrói és önkéntes. A skupstina a kért póthitelt megszavazta. Egyébként Franciaország és Oroszország ajánlják Szerbiának a békés magatartást. Mindkét állam kívánja, hogy Szerbia mondjon le a területi kárpótlásról.

Hogy milyen játékot űznek a bankkérdéssel, mutatja az is, hogy a király egy Bécsből jött távirat szerint Ikvai Pfeifer Mátyás udvari tanácsost és az Osztrák-Magyar bank eddigi helyettes alkormányzóját az Osztrák-Magyar Bank helyettes alkormányzójává az alapszabályszerű időtartamra újból kinevezte. Ebből látjuk, hogy sem a király, sem az osztrák kormány, sem maga a bank nem veszik komolyan a bankjátékot és hogy a bank — megmarad továbbra is úgy szervezve, amint eddig volt.

Kegyetlen alternatíva.

A Holló-Batthyány pártfrakció, tehát nem az egész függetlenségi párt lapja a „Magyarország” febr. 28-diki számában ezt írja vezércikke bekezdésül: „Hiába csütrik-csavarják a Kossuth Ferenc beszédét, annak csak egy értelme van, és ez az, hogy Kossuth Ferenc a tárczáját köti az önálló bankhoz. Az, hogy Kossuth és vele a kormány most az önálló bank megvalósításának leghelyesebb formáját a kartelbankban látja, a dolgon mit sem változtat. Mert éppen abból, hogy Kossuth az önálló kartelbankhoz a tárczáját köti, világosan kitűnik, hogy ő pártjával együtt a kartelbank meghiusítása esetén nem a közös bank, hanem a kartelnelküli külön bank állásponjtára tér át. Hiszen ha ő hajlandó volna elfogadni a kartelbank visszautasítása esetén a közös bankot, akkor nem volna semmi szükség arra, hogy az önálló kartelbankhoz tárczáját kösse.”

Erre az Apponyihoz állítólag közelálló „Budapesti Hírlap” szintén Kossuth bécsi utjával foglalkozik 50. számában, azt mondja, hogy „Valóban érdekes annak a bizonyos függetlenségi csapatnak, a mely a hangos vezérség szerepét játsza, az erőlködése abban az irányban, hogy Kossuth beszédét a nekik kedvező irányban magyarázza és tüntesse fel a naiv publikum előtt. Ez a csoport azt fejtegeti ma, hogy K. F. beszédének tartalma oly világos, hogy világosabb már nem is lehet. Ez a világos tartalom pedig az volna, hogy Kossuth Ferenc a tárczáját kötötte az önálló bankhoz. Ha nem lehet nyelbe ütni a kartelbankot: akkor Kossuth lemond s az egész kormány bukik. Egyáltalán mindenki megbukik e sajátos kommentár szerint s ha már mindenki megbukott: akkor a függetlenségi párt maga vállal kormányt az önálló jegybank alapján! Ha a kartelbank nem lehetséges: akkor csak az önálló bank lehet, még pedig a függetlenségi párt kizárólagos kormányával. Így elmélkednek s így ámitják önmagukat és — másokat. És ha a függetlenségi párt nem juthat kormányra, akkor mindenki más, a ki esetleg kormányt vállal: röviden a „darabant” nevezet kapja. — Azt állítják, hogy K. F. pártvacsorai beszédében a tárczáját kötötte az önálló bankhoz. Mily könnyű lett volna a függetlenségi párt vezérének ezt ekképen kijelentenie. De Kossuth bölcsen óvakodott attól, hogy ilyesmit mondjon. Mert az ő beszédének csattanója im ez: „Bizom hazám jövőjében, bizom elveink erejében, bizom abban, hogy az ország kilencz-tized része továbbra is velünk marad, úgy hogy ha küzdelmeinknek módját és arányát a helyzethez tudjuk idomítani, előbb-utóbb diadalmaskodni fog hazánk szent ügye.”

Ez a mondat olyan, hogy mindent ki lehet okoskodni belőle, csak azt nem, a mit a hangos csoport állít.

Fine-finali! Várjunk és figyeljünk. Már annyiszor be lett csapva közönségünk, hogy végül is nem lehet csodálni, hogy alaposan kiábrándul a függetlenségi párt s a koalíció frázisaiból és új pártalakulást, egyszerű becsületes programot vár és követel.

Lapunk zártakor értesítünk arról, hogy a bankbizottság f. hó 2-án este ülést tartott, melyen Holló Lajos előadói javaslatában az önálló bank mellett érvelt s a közös bank szabadalmának 1910. jan. 1-től való felmondását javasolta. Kossuth Ferencz kijelentette, hogy a mennyiben a kartel-bankot megcsinálni nem lehetne, ő is az önálló bank álláspontjára helyezkedik.

Jelszavak.

Két ezikk.

II.

A jelszavak egyik koronája volt az adózó nép terheinek a könnyítése, de e javaslatok nem hogy csökkentenék de többszörösen emelik azt.

E javaslat elfogadása után szinte hihetetlen, hogy a kisbirtokos és iparos osztály hosszabb ideig viselni bírja e reform terheit.

Ezt a kisbirtokos osztályt, mely a nemzet erejét adta és adja ma is — érdekeiben támogatni kellene, nem mellőzni és elnyomni a nagybirtokkal szemben.

Miként a tot forgatja nagy kalapját a szellem szemben, úgy forgatja Wekerle is elveit a kisbirtokos osztály rovására a mágnás és földbirtokos osztály javára.

Össze kell hasonlítani 1896-iki javaslatát a mostanival — vajjon a kettő közül melyikben érvényesülnek jobban az agrár érdekek és törekvések.

Es mindez mind a hatalomért, hiszen az érdekük mindenben érvényesül. Kísért a politikai bomlás és chaos örökös átka.

De a jelen esetben örömmel szegezhetjük le ezt a tenyt.

A koalíció tetejét összetörte már a néppárt — a falait rombolják Nagy György, Holló és társaik, alapját kikezdte Justh Gyula és ebben a munkában minden párt sikeresen kiveszi a részét, az ország pedig várja, hogy kit mennyire és hogyan ütnek agyon a szethulló gyenge alapon álló épület falai.

A krízis elérte tetőpontját — ma már nem lehet azt elútni és eltitkolni folyosói nyilatkozatokkal — ma már színt kell vallani és ez az a mi a dologban a legnehezebb.

Ma már belátják a függetlenségiek is, hogy egy kevéssel többre vállalkoztak, mint a mennyire erejük terjed.

A jelenlegi kormányoknak is vannak érdemei, de vajjon az átkos Fejérvary-kormány kivételével nem voltak-e érdemei a mindenkori alkotmányos kormányoknak? Beigazolt tények adják meg erre a feleletet.

De a más kormányok nem mentek túl ígéreteikben azon a határon, amit megvalósíthattak. — És ebben áll a mai kormány s különösen a függetlenség párt büne, ők a szenvedélyeket fölébresztették a nemzet kebelében — erősnek látszó kézzel nyultak bele a nép lelkivilágába, s midőn ugyszólván semmit sem valósítottak meg, megrongálták az eszményeket.

Forr — fő a politikai élet, — új kialakulás várható; lehet, hogy azok kezébe kerül a hatalom és a kormány kik elveik mellett elnek vagy vesznek — de lehet, hogy azok maradnak meg, a kik megalkusznak csak azért, hogy élhessenek.

A nemzetnek annyi kar mellett mégis van egy kis nyeresége.

A közel múltból megtanulta azt, hogy nagy hang és jelszavak nem elegendők egy alkotmányos állam fejlesztésére.

Erős akarat, tettek és munka kell, hogy

a realizmus mellett nem csorbitva az idealizmust, megértve a kort, vele haladhassunk.

Politikai életünkben sokan játszik a Messias szerepét, hogy kik lesznek győztesek, megmutatja a közel jövő.

Egy azonban bizonyos és pedig az, hogy a nemzet nem ül föl többé a jelszavaknak és ígéreteknek. Jobb is, ha a maga természetes eszére hallgat. A függetlenség párt és kormány megtagadták azt a közmondást „Jobb ma egy veréb mint holnap egy tuzok“: és ime a holnap egy egészséges ökörszemet sem hozott. Azt kürtölik világga, hogy a politikai életben már most új és egészséges kialakulás várható, én azonban azt hiszem, hogy egy egészséges, jelszavak nélküli kialakulást majd csak a nemzet iteleite fog hozni.

Akkor talán együttesen fog érvényesülni Kossuth és Széchenyi politikája.

Penna.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Kérjünk szíveskedjék alábbi nyilatkozatunkat b. lapjában közzé tenni:

A lefolyt városi képviselői közgyűlésen Balla Béla úr azt a javaslatot tette, hogy a polgári nyilak és kompetenciák szüntetessenek meg, illetve, hogy jövőben újak ki ne adassanak. A közgyűlés erre bizottságot küldött ki, hogy javaslatát megtegye.

Nem akarunk e bizottság működésének elibe vágni, de azért a város régi polgársága érdekében kívánunk e kérdéshez pár szót szólni.

Ugy a városi földnyilak, valamint a failletmények kiadása régi, évtizedeken keresztül élvezett polgári jog volt, s ezen jogot nem lehet csak úgy egyszerűen felre dobni, vagy egy határozattal megsemmisíteni. Nagyenyed város törzspolgárai ragaszkodtak a múltban ezen jogokhoz, s ragaszkodni fognak ahhoz a jövőben is. Balla úr alig pár év óta lakik városunkban, s így nem is tudjuk elárulni, honnan veszi a bátorságot magának arra, hogy egyszerűen indítványozza azt, hogy a polgárságnak évtizedeken keresztül élvezett jogai megszoríttassanak, elvonassanak.

Balla Béla úr ezen javaslatával a polgárság régi jogait kívánja minden ellenszolgáltatás nélkül megsemmisíttetni, holott ő is a polgárság jóvoltából és bizalmából ül benne a város képviselő-testületében. Levonjuk ebből a tanulságot, s jövőre majd azon leszünk, hogy a polgárság olyan képviselőket küldjön a képviselő-testületbe, a kik komolyan szolgálják a polgárság és a város érdekeit s nem tesznek ily irányu a polságra káros és jogtalan indítványokat.

Vannak igen sokan a képviselő-testületben olyanok, a kiket a polgárság bizalma juttatott be oda, s most a helyett hogy ezt meghalálva a polgárság és a város egyetemes érdekeit igyekezzenek szolgálni, azt teljesen mellőzik, e helyett pártérdeket szolgálnak, és a polgárságot érdeklő kérdésekben nem azt nezik, hogy mi a polgárság érdeke, hanem azt, hogy mi a párt érdeke, s e szerint tesznek, s e szerint szavaznak.

Jegyezzék meg maguknak ezek az urak, hogy a polgárság nem engedi magát az orrána fogva vezetett, s azt sem tűri tovább, hogy pártérdekekért mindég a polgárság érdekei mellőzve legyenek.

Ezelőtt egy évvel Bálint János úr is hasonló indítványt terjesztett elő, mint most Balla Béla úr, holott ő mikor mint szegény iparos ide került, ingyen lakást és más támogatást is élvezett a várostól minden ellenszolgáltatás nélkül, nem gondolja-e azt, hogy ha elvonni kívánják a szegény polgárságtól a föld-és failletményeket, akkor talán neki is kötelessége volna visszafizetni a városnak mindazt, a mivel annak idején őt a város segítette?

Felemeljük tehát tiltakozó szavunkat az ellen, hogy a város régi polgárainak jogai elvonassanak, s reméljük, hogy a képviselő testület azon része, a kiknek véleménye szabad, s felül tud emelkedni a pártérdekeken, mellettünk foglal állást e kérdésben, s nem fogja engedni, meg Balla úrnek kedvéért sem, hogy a város polgárainak évtizedes jogai egyszerűen elvonassanak és megszüntetessenek.

Nagyenyed, 1909. február hó.

Hazafias tisztelettel: id. Székely Mihály, Brassai Sándor, ifj. Szilágyi János, Tökés Endre, Hajdu György, Hajdu Albert, Mezei Károly, Lőrincz István, Lőrincz Károly, Domokos Károly, özv. Demeter Sándor, Fencichel Jakab, Király Béla, Szilágyi Miklós, Fodor Sándor, özv. András György, id. Székely K. János, özv. Vass József, id. Biro János, ifj. Székely János, Radó József, Radó Zsigmond, Nagy Samuel, id. Ilyés István, özv. Veress Károly, Jancsó Albert, Üveges Andras, Krizbai Sándor, Várhelyi Samuel, Ilyés Árpád, Biró Dániel, Krizbai Ferencz, Uzoni Kovacs Károly, Szilágyi János, Szilágyi Ferencz, id. Váradi Samuel, Kis András, Barabás Lajos, Beke Samuel, Ravay N. Gyula, Sass Lajos, id. Angyalosi Ferencz, Kocsis Elek, Király Albert, Csiki István, Vas Márton, Szöllösi Samuel, Kovacs József, özv. Poloni Domokosné.

Vegyes hírek.

— Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.

— A tél vége nagy lépésekben közeledik. Négy havi szigoruan zord időjárás után f. hó 2-dikán megindult az olvadás. Olyan vizre van kilátásunk, a milyen nem volt 1879 óta. A hegyekben másfél méteres hó fekszik.

— A székely kirendeltség áthelyezése. A földmívelésügyi miniszter a székely kirendeltséget Marosvásárhelyről Kolozsvárra szándékozik áthelyezni. Hír szerint ezzel az áthelyezéssel kapcsolatosan a kirendeltség hatáskörét egész Erdélyre ki fogják terjeszteni.

— Új egyházközség. Az enyedi ág. ev. luth. egyházközség presbiteriuma február 28-án tartotta meg egyházközség választó gyűlését. A presbiterium a Silmann Nándor elhalálzásával megüresedett egyházközségi tisztségre egyhangulag Lingner György gyárigazgatót választotta meg.

— Színészek jönnek. Alig múlt el a farhang az ő kedves mu'atságaival, már meg egy jónévű színtársulat készül városunk közönségének nemes szórakoztatásáról gondoskodni. Fehér Károly, az erdélyrészi II. ker. színgazgatója folyó hó 9-dikén városunkba érkezik s lehetőleg még azon este megkezdí előadásai sorozatát. Repertoírján a legújabb és legkedveltebb darabok szerepelnek. Társulata 15 férfi és 13 női erőből alakult. Közönségünk hálás szokott lenni s nem fukarkodik az elismeréssel a művészet iránt, kik arra rászólálnak. Azért örömmel várjuk a társulatot, remélve, hogy jó híreink meg is fog mindenben felelni. Ajánljuk addig is a bérletek szerzésével megbízott társulati titkár szíves pártolását.

— A szegény tanulókat segélyező kör február 28-án tartott theaestélye nagy közönség részvetele mellett igen szép sikerrel folyt le. Az a vidám, házias, barátságos hangulat, mely ezeknek az estélyeknek oly derűs és vonzó jellegét képezte, ezuttal talán még fokozotabb volt, mi abból is kitűnt, hogy a vidám közönség alig tudott eltávozni. A kollégiumi „kis banda“, az ifjuság temperamentumos vonós zene-

kara Sándor Jenő vezetése alatt nyitotta meg a programot köztetszés közt s azután Molnár Gyula m. v. mérnök, kinek széleskörű szépirodalmi munkássága és tehetsége már régóta méltán nyert elismerést, Daudet Alfonsnak „Öregek” című kedves rajzát olvasta fel, epp oly jó felolvasóul tűvén ki, mint a mily híven fordította a jeles francia író. — Rieth tanító úr kiváló hegedűsünk játéka, Weinrich Margit k. a jeles zongorakísérete mellett méltó tárgya volt Örömteljes meglepetés várt közönségünkre, mikor társas életünk egyik kedvenczet dr. Müller Jenőné Folyovich Annuska úrnót láttuk a dobogóra lépni. Lekezdte betegségét, csak hogy eleget tehessen ígretének, és egyáltalán nemes szívéhez méltóan szolgálhasson a közjótékonyágnak. Petőfi „Pusztai találkozás”-át szavalta szépen, kedvesen, finom árnyalással. Zugó taps és éljenzés fogadta és kísérte a kedves szép asszony szavalatát. Biró Jolan, a közönség kedvencz Babája játszott végül zongorán népdalokat brilliáns tudással és szívéhez szólóan, úgy hogy a zajos tapsokra szíves volt még egy pár ráadással gyönyörködtetni. Azután volt theázis, majd rendezette nótáit a kis banda s bizony sűrű egymásután perdültek tánczra az ifju párok, amíg félkilenczre, szigorú regula hozván magával az ifjuság fájdalmára való befejezést, a kedves estély véget ért. A fáradhatlan gazdasszonyok: Zeyk Dánielné, dr. Magyar Károlyné, özv. Józsa Zsigmondné, Baranyai Károlyné, Dömök Erzsébet és Ilka meglepedéssel fáradozhattak a szép eredményért s a közönség elismeréssel viszonozhatta a szíves vendéglátást.

— **Oraviczán** Siegescu bpesti főgimn. tanárt a nemzetiségi erős agitációja ellenére, alkotmánypárti programmal nagy többséggel orsz. képviselővé választották.

— **A gyulafehérvári munkásbiztosító** választott bíróságának elnökévé Lázár Emil, helyettesévé Héjja Kálmán törvényszéki bírák neveztettek ki 3 évi időtartamra. Ide tartozik városunk munkásbiztosítása is.

— **Tolvajlás.** Vasárnap éjjel a rendőrök egy asszonyt szólítottak fel igazolásra, amikor az csomagokkal az utcán bizonytalanul bolyongott. Az asszony nem tudta magát igazolni, mire bekísérték. Másnap reggel Fekete Mihály kovács-mester jelentést tett a rendőrségen, hogy szászrégeni illetőségű asszony cselédje az éjjel megszökött és két sonkát, ruhaneműt vitt magával. A rendőrségen szembesítették a károsultat az azon éjjel bekísért asszonynyal, kiben károsult megszökött cselédjét ismerte fel. Tehát a tolvaj hamarosan megkerült.

— **A balázsfalvi református egyházközség** a nagyenyedi ref. Bethlen-kollégium tanítóképző-intézete ifjusági ének-karának közreműködésével 1909. évi márczius hó 6-án, a balázsfalvi magyar kaszinó helyiségeiben részben saját pénztára, részben a nagyenyedi református tanítóképző-intézet konviktusi alapja javára műsoros tánczestélyt rendez. **Műsor:** 1. Soló-ének. „Sirassatok engem orgonavirágok”. Simkó Gusztávtól. Énekl: Biró-Sámuel m. kir. pt. főnök, czigányzene kísérettel. 2. Felolvas: Veress

Gabor tanítóképző-intézeti zenetanár a „Székely balladákrol”. A balladák eredeti dallamát Felmeri Sándor gyak. isk. tan. soló énekben mutatja be a tanítóképző-intézet énekkarának kísérettel. 3. Hegedű-soló. Wieniawski „Legendáját” játsza: Veress István állami tanító. 4. Szaval: Felmeri Sándor gyakorló-iskolai tanító. 5. Tárogató-soló. Kurucz dalokat játszik zenekar-kísérettel Zalányi György III. éves tanítóképző-intézeti növendék. Műsor után táncz.

— **A bajusz sorsa Amerikában.** Az amerikaiak a szép bajuszt nem igen méltányolják; s a férfiak ezt a díszet nagyon fölöslegesnek tartják. A hogy a mi asszonyaink a bajusztalan csokot a sőtalan kenyérhez hasonlítják, sok amerikai asszony a bajuszos férfi csókját izetlennék találja, s számos leány inkább lemondana a házasságról, mintsem bajuszos férfihez menjen férjhez. Az amerikai fiatal emberek nagyobb része leborotválja a bajuszt, csak kevesen viselnek az orruk alatt valamit, a mi inkább hasonlít fogkeféhez, mint bajuszhoz, s alig néhányan viselnek valószínű bajuszt. A hatalmas bajuszu bevándorló általános figyelem tárgya mindenütt s addig mosolyognak rajta, míg férfui díszétől meg nem fosztja magát. A „snajdig” bajusz különben még üzleti akadály is Amerikában, mert a bajuszos fiatal embert egyetlen kereskedő sem alkalmazza segédnek. A ki azonban hozzászokik a csupasz arcokhoz, az rá fog jönni, hogy nem mindég a bajusz határozza meg az arc szépségét, hogy a szabályos vonásokat jobban meg lehet itélni bajusz nélkül s hogy Amerikában csakugyan sok bajusztalan szép ember van. Az idősebb amerikai többnyire meg hagyja nőni a bajuszt, de akkor is angolokra (vagy „tötösra”, „mókányosra”) nyírtja, a kinek pedig teljes bajusza van, arra határozottan rámondhatni, hogy tulajdonosa nem amerikai születésű.

— **Elszámolás.** Az ajkai és resiczai bányaszerencsétlenség, valamint az olaszországi földrengés károsultjai javára városunk körében rendezett gyűjtés befejezést nyert. A gyűjtést rendező helyi bizottság ez uton is köszönetet mond a szíves adakozóknak. És köszönetet mond Szakács Gyula, Cirner Ödön, Folyovich József, Ikriich Arnold, dr. Metes Péter, Sebestyén Mór, Winkler János, Nagy Károly, Tóbis Jenő, Dóczy Ferencz, Benkő Ferencz, Szabó Árpád, Papp Zoltán, Csaplár Aladár, Székely Albert, Járai István, Borbély Gyula, Szabó Ferencz, Veress Miklós és Vitályos Ferencz uraknak, kiknek, a gyűjtő-ívekkel házról-házra járván, nagyban köszönhető a gyűjtés eredménye. Alsófehérvármegyei gazdasági bank 40. kor. Zeyk Dániel 10 kor. Báró Bánffy Kazimir 6 kor. Fischer és társai. Scheidel József, dr. Varró László, dr. Nagy Albertné, Horváth Pál, dr. Garda Kálmán, Márer és Weiszberger, Löwe Dezső, dr. Winkler Albert, Winkler János, Zeyk Kálmán, Z. Szócs Sándor 5—5 kor. Özv. dr. Donogány Jakabné, br. Kmény Etelka, Klein Málvin, özv. dr. Simon Áronné, Ambrozi Mihály, Kovács Katinka, Építő munkás szakcsoport 4—4 kor. Szász József, Lázár Istánné, Krizmanist Vilmosné, dr. Jeney Elek, Králik Vilmos, dr. Müller Jenő, Albert Ivánné, Mendl Manó, Sándor Jenőné, Bedő Dénes 3—3 korona. Weinrich Frigyes, Hegyi János, Anderlik Ignaczné, dr. Fülöp Ferencz, dr. Farnos Árpád, özv. dr. Wittner

Adolfné, özv. Müller Mihályné, Fejes Áron, dr. Müller Zoltán, dr. Szaniszló Albertné, Bereczky Miksáné, özv. Cirner J. Józsefné, Ráskai Béla, Nagy Ignaczné, Folyovich Sándor, Habekoszt Alajos, dr. Erdő Jenőné, Gálffy János, Göllner Árpád, Orbai Lajos, Imre József, dr. Simon György, Karleusa Fülöp, id. Ujvári Imre, dr. Asztalos Kálmán, dr. Szász Pál, Fogarasi Béláné, dr. Szilady Zoltánné, Winkler Gyula, özv. Garda Józsefné, Löwi Salamon, Zajzon Jánosné, Bőjthe Zsigmond, Raphael Oszkár, özv. Lazistyán Józsefné, Zatureczky Béla, ifj. Katona Lajos, Kádár János 2—2 korona. Balogh Ferencz, 1 kor. 50 fill. Szakács Gyula, Cirner Ödön, 1.20—1.20 kor. Szilágyi János, Karpátiné, Szirányiné, özv. Berde Sándorné, Marton József, Gufárt Jánosné, Barcsay Albert, Horváth Endréné, Szöllösi Ferencz, Telegdi Károly, Ilyés István, Dombrovcsky Károly, Bakcsi Béla, Leitersdorfer, Telegdi Istvánné, Székelyné, Tóth Miklós, özv. Herepei Árpádné, Szabó Endre, Rappaport Henrik, Nagy Lajos, Demeter Gyula, Fenichel Herman, Török Bertalan, Bakó Károly, özv. Magyar Károlyné, szigeti Jánosné, Bogdándy Sándorné, Lengyel Györgyné, Horváth Miklósné, özv. Lőte Lajosné, Kövér János, Belházy Gyula, Bitai Jenőné, Farkas Gézáné, Will Károlyné, dr. Mátyás Mihályné, Grünfeld Izidorné, Szenkovicz Andrásné, Sebestyén Sándor, Fogyasztási Szövetkezet, Hollos István, Bogdándy Sándor, Balázs Endre, Vámos Gyula, dr. Liman Emil, Székely József, Ujhelyi János, Bereczky Miklós, Henczel József, Nagy Pál, N. N. Miklós Endre, Novák Istvánné Papp Géza, Kerekes Károly, özv. Benedek Gáborné, Jancsó Sándor, Ujvári Erzsike, Szergely Lajos, Földes Ede, Báthori Gyuláné, Vass Jenő, Fogarasi Albertné, Zémán Venczel, Molnár Károlyné, özv. Bodor Lőrinczné, Balla Béláné, Csajkovszky Jenő 1—1 kor. Lukács Sándor, ifj. Tomai Pál, ifj. Székely Jánosné 80—80 fill. Szergely János, Villányi Józsefné, Kárársz Magdolna, Vermesi Árpád, Spangenberg Gyula, Kovács Andrásné, Lengyel Miklós, Takács Pál, Sándor Albert, Felvinczi Sándor, Katona István, Tomásek András, 60—60 fill. Erdős Tivadarné, Koródy István, Mészáros Jánosné, Gyarmati Antal, Végh Sándorné, Polánek János, Lázár Károlyné, özv. Fodor Miklósné, Cirner Akosné, Nagy Lajos, Bohatier Leóné, Györfy Janka, Korodiné, N. N. Veress Károly, Sarkadi Károly, özv. Kovács Sándorné 50—50 fill. Wedel József, Bazaráth Lajos, Papp József, Madaros Dénes, Lukács Gyula, Sarkadi Ferenczné, Molnár Imre, Kimpian Gergely, Radó Zsigmond, ifj. Biró János, Hanksz Gyula, Bitai Károly, Zabolai Miklós, Hajdu Albert 40—40 fill. Telegdi Liza 30 fill. Fogarasi Ferencz, Andrási Zsigmond Lükkel Károly, Bakcsi György, Gönczi Aladár, Úveges Gyuláné, Martin Emanuel 20—20 fill. Összesen 348 kor. 50 fill. Ebből az ajkai szerencsétlenség károsultjainak 298 kor. 50 fill., a resiczaioknak 50 kor. jutott. A szicíliai földrengés szerencsétlen károsultjai javára adakoztak: Nagyenyed város házipénztára 100 kor. dr. Varró László 20 kor. dr. Nagy Albertné, Alsófehérvármegyei gazdasági bank, Zeyk Dániel 10—10 kor. Fischer és társai, Scheidel József, Horváth Pál, dr. Winkler Albert, Zeyk Kálmán, Z. Szócs Sándor 5—5 kor. Báró Kemény Etelka, báró Bánffy Kazimir 4—4 kor. Mátyás Lajos, dr. Donogány Jakabné, dr. Garda Kálmán, Albert Ivánné, Winkler János 3—3 kor. Dr. Szász Pál, dr. Szilady Zoltánné, Bőjthe Zsigmond, Bedő Dénes, Építő munkás szakcsoport, Szász József, Folyovich Sándor, Rappaport Henrik, Nagy Lajos, Török Bertalan, özv. Csizsér Sándorné, Krizmanics Vilmosné, Fejes Áron, dr. Jene Elek, Králik Vilmos, dr. Müller Zoltán, Orbay Lajos, dr. Müller Jenő, id. Uj-

WINKLER JÁNOS
villanyvilágítási szaküzlete
NAGYENYED, Főtér 5. sz.

Elvállalja villamos világítási berendezések szerelését, tervezeteket és költségvetések díjmentes elkészítését.

Ditmar és Brünner-féle lámpák és csillárokból rendezett állandó kiállítására megtekintésére az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja.

Gyakorlati tanácsokkal készséggel szolgál.

vári Imre, Fogarasi Béláné, Bartha Zsigmond 2—2 kor. Bakó Károly 1 kor. 50 fill. Lázár Istvánné, Hegyi János, Anderlik Ignác, dr. Fülöp Ferenc, Telegdi István, Hollós István, Tóth Miklós, Fekete Mihályné, özv. Herepei Árpádné, Fenichel Herman, Szigeti Jánosné, özv. dr. Magyar Károlyné, Harmath Miklósné, Lengyel Györgyné, özv. Lőte Lajosné, Farkas Gézánné, Will Károlyné, dr. Mátyás Mihályné, Grünfeld Izidorné, özv. Szenkovics Andrásné, Sebestyén Sándor, Foggyasztási Szövetkezet, Henzeli József, Bereczky Miksa, Bereczky Miksáné, Nagy Pál, özv. Cirner J. Józsefné, Ráskay Béla, H. dr. Erdős Jenőné, Gálly János, Novák Istvánné, Szakács Gyula, Papp Géza özv. Penedek Gáborné, dr. Asztalos Kálmán, Földes Ede, Sámson, Sándor Jenőné, Cirner Ödön, Kovács Katinka, Molnár Károlyné, özv. Bodor Lőrinczné, Csajkovszky Jenő, Szilágyi János, Kárpátné, Berde Amál, Raphael Oszkár, Barcsay Albert, Balogh Ferencné, Telegdi Károlyné 1—1 kor. Lukács Sándor 60 fill. Erdős Tivadarné, Mészáros Jánosné, Balás Endre, Gyarmathy Antal, Vámos Gyula, dr. Liman Emil, Székely József, Végh Sándorné, Polánek János, ifj. Lázár Károlyné, Ujhelyi János, Cirner Akos, özv. Fodor Miklósné, Nagy Lajos, Györfy Janka 50—50 fill. Székelyné, Védél József, Villányi Józsefné, Kárász Magdolna, Vermesi Árpád, Spangenberg Gyula, Papp József, Kovács Andrásné, Lengyel Miklós, Lukács Gyula, Bitai Károly, Felvinczi Sándor. 40—40 fill. Telegdi Liza 30 fill. Martin Emanuel 10 fill. — Összesen 310 kor. 80 fill.

Irodalom.

„A társadalom” címe a Műveltség Könyvtára legújabbban megjelent hatalmas kötetének.

Miután az Athenaeumban ez a valóban nagyszabású, az egész emberi kultúrát feldolgozó vállalkozása eddig megjelent kötetiben ismertette a technika vívmányait, az ember testi és lelki életét, a világegyetemet, a föld múltját és jelenét, az állati és növényi életet, most azt mutatja meg, hogy mint lett a természetnek egyik legterekenyebb teremtménye: az ember meg is a föld és a mindenség urává, mint hatványozta meg erejét százaszorosan és ezerszeresen annak a módszernek segítségével, melyet egyesülésnek, társulásnak neveznek.

Megmutatja, hogy a társulás, mely az egyének erejét megnöveli, mint alakul és fejlődik lassan maga is hatalmas, szinte egyéni lényvé, mely nemcsak felette áll az egyesnek, hanem feltétlenül uralkodik is rajta s olyan ellentétet nem tűrő kényurrá hatalmasodik, melynek a legnagyobb zsaruk is kénytelen magat alávetni.

A társadalom, ez a méreteiben óriási alakulat, nemcsak hogy lenyűgözi az egyént, hanem egész külön életet is él. Ennek az életnek gyökerei az egyes emberben vannak ugyan, de végső kialakulásában olyan színek mutat, melyek forrásaiban egyáltalában nem figyelhetők meg.

Ennek magyarázata az egyesek cselekedeteinek összefonódásában, a legkülönfélébb érzelmi és alkati motívumok összekeveredésében, a kölcsönhatásban keresendő.

Mindezekre a bonyolult jelenségekre világos fényt vet a Műveltség Könyvtárának legújabb kötet.

Megismerteti a társadalom szervezetét, részének összetételét, működését, felderíti azokat a törvényeket, melyek ebben a látszólagos kaoszban szigorú rendet tartanak, rámutat mindarra, a mi a társadalmi jelenségek kialakulására, fejlődésére, megértésére vonatkozik.

A minden politikai irányzattól távol álló, szigorúan tárgyilagos hatalmas kötetet Stein Lajos berni egyetemi tanár szerkesztette dr. Tegze Gyula kecskeméti jogakadémiai igazgató közreműködésével. Tegze Gyula írta meg a kötet tulnyomó részét a voltaképeni szociológiai fejezeteket. A kötet nemzetgazdasági részt dr. Heller Farkas, a mai

családdal, a joggal, valamint a politikával foglalkozó fejezeteket dr. Máday Andor, dr. Meszlényi Artur és dr. Ferenczy Árpád írták meg. Mindnyájan nagy tudással és művészetel végezték feladatukat. Nem tévesztették szem elől egy pillanatra sem, hogy a munka a nagy közönségnek van szánva és bárha mindaz, a mit írtak, a legszigorubb tudományos kritika előtt is megállja helyét, mégis mindvégig szórakoztató, érdekfeszítő olvasmányt nyújtottak.

A gyönyörűen kiállított és illusztrált kötet, a Bevezetőn kívül három főrészből áll. Ezek címei: I. Társadalmi lét és társadalmi működés. II. Társadalmi fejlődés. III. A jelenkori társadalom. Ez a három rész, a bevezetéssel együtt 42 nagyobb fejezetet foglal magában. A kötet ára 24 korona és ez tekintettel a pazar kiállítására, gyönyörű kötésére, művészi szövegképeire és műmelletteire, valóban olcsónak mondható. Ezzel a kötettel befejezést nyert a Műveltség Könyvtárának első sorozata és most már kibontakozik a magyar közönség előtt ennek a monumentális könyvsorozatnak nagy irodalmi jelentősége. Az első sorozat hat köteté nagy nyereség a komoly irányú irodalomra s most már világosan látjuk, hogy a második sorozattal együtt tizenkét kötetre terjedő Műveltség Könyvtára disze, büszkesége lesz a magyar kultúrának.

Nyilt-tér.*

A „Marosujvár” című hetilap 1908. évi 52. számában választ adtam Bányász Izidornak, egy már korábban megjelent cikkére, a melyre a Szerkesztőség irántami jóindulatából, ugyan e számban közvetlen cikkem alatt, Bányász Izidor jónak látta, magát meg nem tagadó hangon kijelentéseit megtenni, kötelességemmel tevé abban, hogy az ő állításait elfogadjam, vagy azok valódiságáról személyesen szerezzek meggyőződést, mert szerinte az ő állítása valódiságot nem ő, hanem én, ki azokat merész vagyok ketszebevonni, kell hogy igazoljam.

Megtettem s beszereztem a honnan ő kívánta a hitelt érdemlő adatokat, (nem ugyan azért, mert ő azt cikkében kötelességemmel tette — hiszen erre velem szemben neki van a legkevesebb joga, tettem azt a tiszta tényállás érdekében) s a mikor azokat a „Marosujvár” tek. szerkesztőségének, felelősségem vállalása mellett s mint egykori előfizetője is közzétételre átadtam, a folyó évi 7. számában közlés helyett kaptam egy különös szerkesztői üzenetet, a melyben kijelenté, hogy válaszat helyesebben adataimat nem közli, mert szerinte annak érdemleges részét hozta már a Mészárosok Lapja. (Ugyan kérem honnan tudja ezt a szerkesztői üzenet írója? tudommal a lap csak nekem jár Marosujvárt, s én azt csak Bányász Izidornak mutattam meg) Szerinte személyeskedő részére a lap nem kapható mert Bányász Izidor a kérdéses cikket közérdekből írta, s így ő azért le nem dorongolható.

Bocsánat tek. szerkesztőség, de ezen nézetem szerint Bányász Izidor által sugalmazott üzenetet, a mely állításaiban merő valótlan mond, válaszul el nem fogadhatom. Mert beküldött cikkemben semmi sértő nem foglaltatik, a lapbani ledorongolás nem tartozik az én mesteliségemhez, s azért én azt nem is használom. Bányász Izidornal szemben az ő tónusában beszélve tettem meg az általa kötelességemmel tett bizonyítást, kérve őt annak megczafolására, szintén csak olyan hitelt érdemlő irrott bizonyítékkal, amint azt én vele szemben teszem. Mert ugy hiszem a közérdeknek vélek szolgálatot tenni én is, amidőn a közönség megtevésztésére irányuló, a valóságnak meg nem felelő cikkére válaszul hitelt érdemlő bizonyítékokat akarok közzétenni, mert a közönség egyoldalú tájékoztatásával szerintem közérdeket szolgálni nem, — azt csak tévutra vezetni lehet.

* Ezen rovatban közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ettől fázott Bányász Izidor s azért nem hozta a „Marosujvár” az én mellettem bizonyító adataimat. Az a szerkesztői üzenet pedig állításaira igen rövid s bizonytalan szintű köpenyeg.

Azért újra kérem a „Marosujvár” tektes. szerkesztőségét, mellőzött cikkem közzétételére, alkalom adatván azzal egy nagy közönség helyes ítéletére, valamint Bányász Izidornak az érdemleges czafolatára. Amennyiben pedig ezen kerésem újból mellőzöttnek a következeziákat partatlanság tekintetében magamnak jövőre levonom. Bányász Izidornak ily utoni vedekezését, velem szemben bizonyítottan nem veszem, egyuttá, elvárom tőle eljárása közben az engem megillető tiszteletet úgy amint azt én is megszoktam neki adni, mert nézetem szerint ezt nem zárja ki a husipárosokra vonatkozó legújabb kiadott 54.300/908 számú miniszteri rendelet alkalmazása sem.

Tisztelettel

Both Sándor,
mészáros, Marosujvárt.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Gsenevész gyermekek

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

oly édes, mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztí még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomású, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szócig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbéli tudakozásra szívesen válaszolunk, hátpóstabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Alsóporond-utca 11. sz. alatti **házas telek eladó.** Értekezhetni **Sallak Árpáddal,** Rákóczi-u. 47. 56 2—1

Sz. 705—1909. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Triff Kozma és Triff Vaszília alsógáldi lakós végrehajtást szenvedők elleni ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 26 kor. és 135 kor. tőke, és jár. kielégítése végett, az 1881. LX. t. cz. 144 §. alapján és a 146. § értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. jbiróság kerületében levő az alsógáldi I. R. 36. sz. tjkvben A + 11. r. sz. 693/a/2, 693/b/2 hr. sz. szántóra 162 korona, — 12. r. sz. 807/2, 808/2 hr. sz. szőlőre 230 korona, — 13. sz. 1393/4. hr. sz. szántó 84 korona, — 14. r. sz. 1640/1/2, 1641/1/2 hr. sz. szántó 212 korona, — 16. r. sz. 1857/3. hr. kaszáló 14 korona, — továbbá az alsógáldi 744. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 496/1. hr. sz. szántó 109 korona, — 2. r. sz. 1393/3. hr. sz. szántó 84 korona, — 3. r. sz. 1640/1/1, 1641/1/1. hr. sz. szántó 212 korona, — végre az alsógáldi I. R. 746. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 693/a/1, 693/b/1 hr. sz. szántó 162 korona, — 2. r. sz. 807/1, 808/1. hr. sz. szőlő 230 korona, — 3. r. sz. 1393/1. hr. sz. szántó 84 korona — és

5. r. sz. 1857/1. hr. sz. kaszáló 14 kor. összesen 1597 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltek.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi márczius hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor Alsózáld községhez tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, — mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Nagyenyed, 1909. évi február hó 10-én.

Weiner Sándor,

kir. jbró.

59 1—1

182/1909. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 830 számú végzése következtében dr. Szász Pál ügyvéd által képviselt Mittelman és Berger javára Nemes Sándor ellen 176 kor. s jár. erejéig 1908. évi november hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefogalt és 1300 koronára besüli következő ingóságok, u. m.: 4 bornyu, ló, kocsis stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. jbróság 1909. évi V. 1354. sz. végzése folytán 176 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi június hó 2. nspjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen bíróság már megállapított költségei erejéig, B-Benedekben az alperes lakásán 1909. évi márczius hó 17-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták a azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyenyeden, 1909. évi február hó 13. napján.

Gajzágó Simon,

kir. jbró. végrehajtó.

57 1—1

Sz. 290—1909. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Csoréa Vasília végrehajtónak Filip Miron paczalkai lakos végrehajtást szenvedő ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 994 kor. 22 fillér tőke s jár. kielégítése végett az 1881. t.-cz. 144 §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró kerületében levő a paczalkai 20. sz. tjkvben A + 6. r. sz. 683., 684. hr. sz. kaszáló illetve szántóra 8 korona. — 9. r. sz. 789. hr. sz. szántó 12 korona. — 15. r. sz. 1077. hr. sz. szőlő 328 korona. — 20. r. sz. 1545. hr. sz. szántó 19 korona. — 21. r. sz. 1564. hr. sz. kaszáló 8 kor. — 22. r. sz. 1628. hr. sz. kaszáló 14 korona. — 23. r. sz. 1737. hr. sz. kaszáló, 1738. hr. sz. szántó 27 korona. — 25. r. sz. 1871. hr. sz. kaszáló 39 korona. — 26. r. sz. 1873. hr. sz. szántó 20 korona. — 35. r. sz. 2322. hr. sz. kaszáló 29 korona. — és 43. r. sz. 2402/1/2. hr. sz. kaszáló 71 korona. — továbbá a paczalkai 203. sz. tjkvben A + 1 r. sz. 49. hr. sz. faház és 50. hr. sz. kertre 430 korona, összesen 1005 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltek.

A fennebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi április hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor Paczalka községhez tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jel-

zett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, — mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Nagyenyeden, 1909. évi január hó 17-én.

Weiner Sándor,

kir. járásbíró.

53 1—1

Alsó-Fehér vármegye allspánjától.

2046—1909.

alisp. sz.

Pályázati hirdetmény.

A mult 1908 évi október hó 21-én megtartott törvényhatósági közgyűlésen 391, 396 és 397—1908 kgy. számú határozatokkal eszközölt vármegyei főjegyzői, egy árvaszéki ülnöki és egy II-od osztályú szolgabírói választások a közigazgatási bíróságok 581—1909 szám alatt hozott ítéletével megsemmisítetve; a lemondás folytá üresedésbe jött vármegyei főjegyző és egy II-od osztályú szolgabírói, továbbá a m. kir. belügyminister ur 1908 évi június hó 5-én 40052—1908 szám alatt kelt rendeletével rendszeresített és engedélyezett harmadik árvaszéki ülnöki állásra ezenel újlag pályázatot hirdetek.

Együttal pályázatot hirdetek mindazon állásokra is, a melyek a fentebbi állások betöltése révén esetleg üresedésbe jöhetnek (főszolgabírói, I, II, III-ad osztályú aljegyzői, I, II-od osztályú szolgabírói).

A főjegyzői évi javadalmazás 4800 kor. kezdő fizetés és 960 kor. lakpénz. A II-od osztályú szolgabírói évi javadalmazás 2000 kor. kezdő fizetés és állomáshelyének megfelelő lakpénz.

Az árvaszéki ülnök évi javadalmazása 3600 kor. kezdő fizetés és 780 kor. lakpénz.

Az esetleg megüresedő állások javadalmazásait illetőleg utalok az 1904 évi X. tcz. és az ezalapon kiadott későbbi ministeri rendeletekben foglaltakra.

A minősítést illetőleg utalok ay 1883. évi I. t.-cz. 3. illetve 5. §§. IV. illetve VIII. pontjaira.

A pályázati kérések a minősítést igazoló okmányokkal, az eddigi szolgálatokat igazoló bizonyítványokkal, vagy törzskönyvi lappal, születési anyakönyvi kivonatokkal fejszerelve a 125000—1902 B. M. rendelet 4. §-ban előirt feltételek szerint nyújtandók be.

A pályázati határidő 1909. évi márczius hó 19-én jár le.

Nagyenyed, 1909 évi február hó 26. án.

B. Bánffy Kázmír

alispán.

60 2—2

Értesítés.

Elköltözés miatt jó karban levő, tiszta, féregmentes házi butorok, valamint háztartási cikkek olcsó árért eladók, u. m. sifonok, ágyak, asztalok, szekrény, diván stb.

Megtekinthetők Alsóporond 4. szám Grünfeld Lajos úr házában. 55 1—2

Több házastelek eladó!

Gyorsan eszközöl törlesztéses és jelzálog kölcsönöket. Ugy szintén jelzálog és váltó adósságok olcsóbb konvertálását közvetíti Sallak Arpád Nagyenyed, Rakóczi-u. 47.

67 1—1

Meghívás.

A „Hangya“ a magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelékében tartozó nagyenyedi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1909. évi márczius hó 14-ikén délelőtt 11 órakor a város házában.

III. rendes közgyűlést

tart, melyre a t. tagok az alapszabályok 21. §-a értelmében meghivatnak.

NAPIREND:

1. Mult évi üzleteredményekről szóló jelentések tárgyalása.

2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.

3. Mérleg megállapítása.

4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.

5. Az igazgatóság kiegészítése.

6. A felügyelő-bizottság választása.

7. Netaláni indítványok.

1908 évi december 31-én tagok száma 361, üzletrészeinek száma pedig 496 volt; az év folyamán belépett 32 tag 41 üzletrészszel; kilépett 8 tag 12 üzletrészszel; 32 régi tag üzletrészt 58-al emelte föl.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezetben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Nagyenyed, 1909 márczius hó 2-án.

64 1—1

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetés.

A nagyenyedi református Bethlen-kollégium Előjárósága pályázatot hirdet a Bethlen-kollégium jóságigazgatói állására.

Ez állás kötelességeit, hatást- és munkakörét a főhatóságilag megállapított Utasítások szabják meg.

Ez állás javadalma: 2600 K. törzsfizetés és 5 évenként 5 ízben esedékes 200—200 K. kárpótlék, és 700 K. szálláspénz.

Hivatalos kiszállás költségei a szerződésben megszabott mértékben megtérítetnek.

Korpótlék tekintetében csak a Bethlen-kollégium szolgálatában s e minőségben eltöltött szolgálati évek számíthatnak be. Valamint a nyugdíj igényének megállapításánál is csak a Bethlen-kollégium szolgálatában eltöltött évek számíthatnak be. Amennyiben a megválasztott 40 éves életkorát betöltötte, nyugdíjra igényt nem tarthat.

Pályázni óhajtok kérvényüket, melyben kötelesek kijelenteni, hogy az Utasítást és szerződést ismerik, a Bethlen-kollégium Előjáróságához czimezve 1909. évi márczius 31-ig nyujtsák be.

A kérvényhez melléklendő: 1. keresztlevelel, 2. gazdaszövetség oklevél, 3. eddigi szolgálatot tanúsító bizonyítványok, 4. pályázó testi épségét feltűntető orvosi bizonyítvány.

Az állás folyó év május 1-én foglalandó el. Az Utasítás, valamint a kötetendő szerződés szövege a Bethlen-kollégium gazdasági irodáján, a hivatalos idő alatt, bármikor megtekinthető.

Nagyenyed, 1909. március 2.

Gáspár János s. k.

Molnár Károly s. k.

főgondnok.

62 1—3

jegyző.

„M-i-t?” — „Papa megengedte!” Hisz valódi Jacobi-féle
Antinicotin-csigarettahüvelyek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! 20 10—26
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

GANZ-féle villamossági részv.-társ.
nagyenyedi építésvezetősége

162 — 81 Főter 32. sz.

Elvállalja középületek, magánházak, üzletek stb. teljes **villamos világítási és erőátviteli berendezésének** teljes felszerelését. Helyszíni felvételek és költségvetések kidolgozását díjtalanul végzi.

A házi berendezésekhez szükséges különféle világítótestekből, szellőztetőkből, elektromos motorokból és mindenféle villamos felszerelési anyagokból nagy választéku minta raktárt tart.

Berendezésekre vonatkozó mindenféle felvilágosításokat legnagyobb készséggel megad.

Értekezni reggel 8 órától est e 6-ig lehet

Figyelem! Urak!

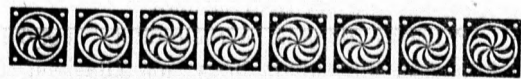
Hosszabb külföldi utamról most tértem haza. Ezen utazásom alatt a legelőkelőbb férfiszalonokat kerestem fel, hol a legmodernebb és legjobb szabások elölkelő szabását tanulmányoztam és ahol a legújabb divat remekeivel ismerkedtem meg. Midőn ezt a nagyérdemű közönség tudomására hozom, kötelességemnek tartom felemlíteni, hogy **raktáramat a legújabb és legszebb tavasi és nyári férfi szövetgyűjteménnyel kiegészítettem.**

A nagyrabecsült közönség szíves pártfogását kéri

kitünő tisztelettel

Gerő L., férfi-szabó
Nagyenyed, Főter.

49 2—10

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland Cementet ajánl olesó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható **KLEMM PÁL** cégnél Szentkiraly-utca 128.

20 — 6

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

NAGYENYED-FE forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet I. fajliszia anyagra.

Gyümölcsfák, dísz- és kerítésnövények stb.
Nemus szilvaesemetékben nagy készlet.

Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Arjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r-t.
Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezeségre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhiteļu pénzüzetetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.

Váltókat Aliándó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.

Uzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Nyitva áll
hétköznap
d. e. 9—12-ig,
d. u. 3—4-ig.

A NAGYSZEBENI
ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR
ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.

a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.

b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.

B. 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.

a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.

b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.

C. 5 3/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.

a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.

b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.

c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.

D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.

a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.

b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.

c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.

d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Valamennyi kölcsön — az egyszerűs mindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **LINGNER GYÖRGY** úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.